

ZADANIE III: ALBAŃSKIE KSIĄŻKI I POWIEŚCI

*** umiarkowanie trudne

Poniżej podano 10 zdań oraz (w przypadkowej kolejności) ich tłumaczenia na albański.

A. Przeczytał mi książki.	1. Ta lexuat librin.
B. Przeczytaliśmy ci książkę.	2. Na i lexova romanet.
C. Przeczytałem nam powieści.	3. Ia shkrove librat.
D. Przeczytali nam powieść.	4. Ua gatove darka.
E. Napisałeś mu książki.	5. M'i lexoi librat.
F. Napisali mi książkę.	6. Ia gatoi darken.
G. Napisaliśmy im powieści.	7. Ma shkruan librin.
H. Ugotował jej obiad.	8. Na e lexuan roman.
I. Ugotowali mu obiad.	9. Ia shkruat romanet.
J. Ugotowałeś im obiady.	10. Ua gatuan darken.

Dopasuj tłumaczenia:

A..... B..... C..... D..... E..... F..... G..... H..... I..... J.....

Albański to język z rodziny indoeuropejskiej, choć prawdopodobnie niespokrewniony bliżej z żadnym żywym językiem; używany przez ok. 7 mln Albańczyków, głównie w Albanii i Kosowie; mimo jego liczącej ok. 2000 lat historii znane zapisy (w kilku alfabetych, m.in. greckim, arabskim i cyrylicy) mają najwyżej ok. pięciu wieków.

Lingwistyka rekreacyjna

Zadania z morfologii, składni i semantyki

Rozwiązanie

A5, B1, C2, D8, E3, F7, G9, H6, I10, J4

Rozwiązywanie zadania można rozpocząć od analizy budowy polskich zdań. Na pierwszej pozycji występuje czasownik w czasie przeszłym. Czasowniki występujące w zdaniach mają następujące formy:

	ja	ty	on	my	wy	oni
przeczytać	przeczytałem	x	przeczytał	przeczytaliśmy	x	przeczytali
napisać	x	napisałeś	x	napisaliśmy	x	napisali
ugotować	x	ugotowałeś	ugotował	x	x	ugotowali

Na drugiej pozycji znajduje się zaimek odpowiadający na pytanie *komu? czemu?*:

mi	ci	mu	jej	nam	wam	im
2 razy	1 raz	2 razy	1 raz	2 razy	x	2 razy

Trzecią pozycję wypełnia rzeczownik odpowiadający na pytanie *kogo? co?*. Rzeczownik może mieć formę liczby pojedynczej lub mnogiej.

książkę	książki	powieść	powieści	obiad	obiady
2 razy	2 razy	1 raz	2 razy	2 razy	1 raz

Albańskie zdania mają następującą budowę.
Pierwsza pozycja:

ta	na i	na e	ia	ua	m'i	ma
1 raz	1 raz	1 raz	3 razy	2 razy	1 raz	1 raz

Druga pozycja:

	-uat	-ova	-ove	-oi	-uan
lex-	lexuat	lexova	x	lexoi	lexuan
shkr-	shkruat	x	shkrove	x	shkruan
gat-	x	x	gatove	gatoi	gatuan

Trzecia pozycja:

librin	librat	darken	darka	roman	romanet
2 razy	2 razy	2 razy	1 raz	1 raz	2 razy

Z porównania informacji o budowie zdań polskich i albańskich wynika, że: a) w albańskich wyrażeniach pierwszą pozycję zajmują odpowiedniki naszych zaimków, drugą czasowników, a trzecią rzeczowników; b) *-uan* ma taką samą funkcję jak polska końcówka 3. os. l.mn.; c) *-ove* ma taką samą funkcję jak polska końcówka 2. os. l.poj.; d) polskie zaimki *mu* i *jej* mają jeden albański odpowiednik i jest nim wyraz *ia*; e) *lex-* znaczy 'przeczytać', *shkr-* 'napisać', a *gat-* 'ugotować'; f) *librin* i *librat* to formy wyrazu o znaczeniu 'książka'. Te ustalenia pozwalają przyporządkować pierwsze zdania. *la shkrove librat* to 'Napisaleś mi książkę', a *Ua gatove darka* to 'Ugotowałeś im obiady'. *Ma shkruan librin* to 'Napisali mi książkę', *Na e lexuan roman* to 'Przeczytali nam powieść', a *Ua gatuan darken* to 'Ugotowali mu obiad'. Te przyporządkowania pozwalają zidentyfikować albańskie odpowiedniki pozostałych polskich zaimków, rzeczowników oraz końcówek osobowych czasowników.